

Kompetentsipõhise eneseanalüüsi vorm täiskasvanute koolitaja, tase 5 kutse taotlejale

Nimi: Marika Merusk

Nr	Kompetentsi lühikirjeldus
1	Valdab koolitusel käsitletavat valdkonda/teemat/ainet, hoiab end kursis valdkondlike uuendustega, arvestades valdkonna- ja ainealase teadmuse, teaduspõhisuse ja parimate praktikate ning õppekavast/koolitusprogrammist.
	<p>Koolitan pikaajalise kogemuse põhjal teemadel, mida olen eelnevalt õppinud ja põhjalikult uurinud. Täiskasvanute juhtimise oskust teoorias omandasin magistriõppes Narvas. [MA, 2011] (TÜ Narva kolledž, koolieelse lasteasutuse juhtimine), juhtimise praktika on igapäevatöö lasteaias. Varasemad õpingud on andnud mulle aluse käsitleda pedagoogilisi teemasid alushariduses [Tallinna Pedagoogikakool, 1994] (diplom, koolieelse lasteasutuse kasvataja), sealsed psühholoogia ja suhtlemisõpetuse alused on andnud mulle oskused suhelda täiskasvanud õppijatega. Õppimine pedagoogilises seminaris lisas kindlustunnet [diplom, 2005] (Tallinna Pedagoogiline Seminar, õpetaja), et olen õigel teel, leidnud oma kutsumuse.</p> <p>Loodusharidust julgustab mind käsitlema metsamajanduse erialal omandatu [diplom, 1982] (Kaarepere Sovhoostehnikum, metsamajandus). Loodusteaduslike aktiivõppe meetodeid õppisin Narva Kolledžis [2008].</p> <p>Käsitööd olen õppinud alates väikelapse east vanavanemate kõrval ja toel, kuid olen ennast täiendanud rahvakultuuri keskuses erinevatel koolitustel osaledes.</p> <p>Täiskasvanu ootab koolitajalt valdkonna tundmist ja seetõttu olen osalenud erinevatel täienduskoolitustel, et ennast kursis hoida uute trendide, meetodite ja õppematerjalidega.</p>
2	Teab täiskasvanukoolituse põhiprintsiipe ja lähtub koolitusel täiskasvanud õppiija eripäradest.
	<p>Knowles (1990) järgi on täiskasvanu õppe printsiipideks dialoog, vabadus, sõltumatus, tolerantsus, partnerlus, empaatia, millele lisanduvad minu enda põhiväärtused: täpsus, ausus, hoolivus, teaduspõhisus, eneseareng. Pean lugu väga täpsusest ja sõna- ehk lubadustepidamisest ja seda joont hoiab ka koolitustel. Võimalusel tunnustan igat osalejat.</p> <p>Kuna täiskasvanud õppiija on ennastjuhtiv ja enda vajadustest juhitud, siis valib ta vastavalt koolituse, oodates enamasti koolituselt praktilisi teadmisi. Lähtun õppiija ealistest iseärasustest. Loon usaldusliku suhte koolitusel osalejatega ja vastavalt ruumi oludele ka turvalise keskkonna. Jälgin osalejate kaasatust. Vahel on õppeklassiks loodusruum oma üllatustega. Eelkõige olen suhtelooja ja dialoogi kutsuja arvestades inimeste eripäradega ning nende kogemuse ja eelneva teadmispagasiga. Pean ennast tolerantseks inimeseks ning inimeste erinevused on minu jaoks rikastavad. Koolitajana püüan olla rohkem partner kui õpetaja.</p> <p>Teades täiskasvanute koolitamise põhiprintsiipe, olen organisatsiooni juhina soodustanud kõikide töötajate elukestvat õpet ja pälvinud 2020. aastal Aasta Õppijasõbralikuma Tööandja Jõgevamaal tiitli [Tunnustus]. Artikkel maakonna ajalehes Vooremaa.</p>
3	Väärtustab täiskasvanud õppiijat, järgib oma töös eetilisi norme (vt lisa 3 Täiskasvanute koolitaja eetikakoodeks) ja konfidentsiaalsusnõudeid; hoiab kutse mainet.
	Eesti täiskasvanute koolitaja/andragoogi kutse-eetikakoodeksi järgi on kõrgeimaks eetiliseks printsiibiks üksikisiku väärikuse austamine ja inimõiguste säilitamine ning kaitsmine (Kutsekoda, 2011). Olen koolitajana sama meelt. Saan aru, et koolitaja professionaalseks mina-kasvuks on oluline eetiliste probleemide teadvustamine, struktureerimine ning lahendamine. Olen oma

	<p>koolitustegevuses professionaalne ja jään oma pädevuse piiridesse ,suhtun õppijatesse austavalt. Erimeelsused ja konfliktid Kolleege ja koostööpartnereid kohtlen lugupidavalt, olen õiglane. Jagan mulle teadaolevat informatsiooni. Vajadusel juhin tähelepanu ebaeetilisele käitumisele, ei sildista. Minu eetiliste tõekspidamiste alus on koolitajana olla konfidentsiaalne, arvestada vanuse, soo ja inimese haridusega, tema erilisusega. Koolitajana ei tohi olla ei teema (mis vahel ei ole minu valitud, vaid on tellimus) ega selle esitus õppijat mingil moel kahjustav. Lähtun oma töös autorikaitse seadusest.</p> <p>Mind on tunnustatud töötubade läbiviimise eest koolitajana (Tänukiri 1, Tänukiri 2).</p>
4	<p>Järgib täiskasvanuõpet ja teisi valdkonna tegevusi reguleerivaid õigusakte.</p> <p>Täiskasvanute koolituse seadus (TäKS) on aluseks koolituse läbiviimisel. Olen tutvunud erinevate koolititusi käsitlevate määrustega ja täienduskoolituse õppekava koostamise juhistega. Minu jaoks on olulisemad haridusvaldkonna koolituste kohta käivad määrused, ootused õpetajate täienduskoolitustele. Loomulikult olen kursis koolieelse lasteasutuse seadusega, PGS ja selle muudatustega, sest lasteasutuse juhina on need minu igapäevatöö alusdokumendid. Töölalasel hoian ennast pidevalt kursis erinevate seadusega sh Töötervishoiu seadusega, Töö- ja puhkeaja seadusega, Lastekaitse seadusega jne.</p> <p>Kogu seadusandlus peab tuginema meie vabariigi põhiseadusele, mida aegajalt loen. Lapsevanemaid koolitades viitan põhiseadusele.</p>
5	<p>Annab õppijatele tagasisidet kogu koolitusprotsessi vältel.</p> <p>Intrapersonaalsele refleksioonile suunamine tagab inimese sisemise arengu. Hindan mulle antud tagasisidet ja jagan seda ka ise, sest see on minu arvates seotud professionaalse enesearenguga. Annan õppijatele tagasisidet kogu õpiprotsessi vältel. Toon välja nende tugevusi, et tagada positiivsete kogemuste kaudu sisemise motivatsiooni kasv. Püüan luua turvalise sisekliima, et iga osaleja võiks avada end nii palju kui ise soovib. Kuna tagasisidele reageerimine on samuti väga individuaalne protsess, siis hoian usaldust kogu koolituse jooksul. Näiteks liigne kiitus võib mõne osaleja muuta edevaks esinejaks. Tunnustan põhjusega ja hindan õppija panust. Jälgin teiste osalejate reaktsioone ja hoiakuid ning vajadusel korrigeerin olukorda mina sõnumite abil.</p>
6	<p>Kasutab korrektset koolituse läbiviimise keelt kõnes ja kirjas.</p> <p>Koolitan emakeeles, kuigi valdan veel vene keelt (milles koolitan vajadusel) ja vähesel määral inglise keelt.</p> <p>Õppematerjalid kontrollin üle, et keeleline väljendus oleks täpne ja mõisted üheselt arusaadavad. Saaremaal kasvanuna kontrollin oma murdekeele sõnu ning väljendeid, kuid vahel kasutan murdekeelt teadlikult meeolelu loomiseks. Vahel palun ka kolleegidel oma koostatud materjale üle vaadata, et saada kinnitust üheselt mõistetavuse suhtes. Koroonaja ajal on üheselt mõistetavuse vajadus muutunud ülioluliseks informatsiooni edastamisel, koolitusreeglite kehtestamisel ja koolitustingimuste loomisel.</p>
7	<p>Kasutab asjakohaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) vahendeid õppeprotsessi ettevalmistamisel, läbiviimisel, hindamisel ja enesearengu toetamisel; oskab allikakriitiliselt veebipõhist infot otsida; teab digiõppe võimalusi ja oskab kasutada sobilikke meetodeid digiõppe läbiviimiseks täiskasvanute koolituses; oskab luua, kasutada ja jagada veebipõhiseid materjale.</p>
	<p>Olen allikakriitiline, tutvunud autorikaitse seadusega ja mõistnud juba õpingute ajast viitamise olulisust. Tänaasel päeval ei saaks töötada ilma IT oskusteta juhtival ametikohal ega koolitajana.</p>

Õppematerjalide kujundamise programmid muutuvad aja jooksul. Koroonapiirangud on andnud võimaluse õppida kasutama Zoom, Teams ja Google Meet keskkondi. Praegu tunnen ennast katsetajana ja uute lahenduste võimaluste otsijana, sest igaaastaselt toimuvad muutused omavalitsuse valitud arvutiprogrammides, milles mul tuleb töötada. Lasteaed on liitunud ka Eliis keskkonnaga, kus samuti toimuvad muudatused. Esmalt õpin ise ära ja siis koolitan mulle alluvaid inimesi Eliisi kasutama. Suhtlemisel koolitavatega kasutan e-meili, FB kinniseid gruppe, Skype. Töös on igapäevaselt kasutusel Amphora, Offis 365, Exel ja Veera ja Power Point.

1. Õppeprotsessi ettevalmistamine

1.1. Täpsustab konkreetse õpperühma õpi- ja erivajadusi, juhindudes koolituse sisust, eesmärkidest ja õpiväljunditest (vt lisa 2 Kutsestandardis kasutatud terminid).

Kompetentsi tõendamine	Küsitlen eelnevalt tellijat, mida tulevased õppijad peavad oskama ja millised on õpiväljundid. Uurin alati enne koolitust, millised on õpperühma vajadused ja eesmärgid ning tellija ootused. Oluline on teada, millised on osalejate erivajadused, püüan vastavalt sellele kujundada õpperuumi ja kohandada õppematerjali. Juurdlen, milliste meetoditega oleks mul kõige parem edastada koolituse sisu. Võimalusel püüan täpsustada grupi koosseisu, hariduslikku taset, töökogemust ja erivajadusi. Käsitööga seotud koolitustel jälgin valgustuse piisavust ning nägemisega seotud eripärasid (eakad, prillikandjad). Vajadusel vestlen koolituse tellijaga, tutvun võimalusel asutuse kodulehega. Kogutud andmete põhjal sean koolitusele konkreetseid eesmärgid, õpiväljundid ja planeerin koolituse sisu ning jaotusmaterjali. Koolitusprogrammi kooskõlastan tellijaga ning alati arvestan tellijapoolsete ettepanekute ja soovitustega. Seejärel valin sobivad meetodid, õpitulemuste hindamise printsiibid.
------------------------	---

Viide tõendusmaterjalile	1.1.1 – visand koolituse ettevalmistumiseks 1.1.2 – erinevate vajadustega arvestamine
--------------------------	--

1.2 Planeerib oma tegevuse, lähtudes etteantud/olemasolevast koolitusprogrammist ja õppekavast.

Kompetentsi tõendamine	Lähtudes eeltöökäigus saadud infost, õpiväljunditest ja grupi vajadustest, koostan koolitusprogrammi. Vahel on õpiväljundiks valminud käsitööese ja selle kaunidus. Töö korrektsuse üle otsustab autor ise, kuigi minu roll on suunata märkama koolituse jooksul veaohtrikke kohti ning anda oskusi toime tulla keeruliste detailidega traditsioonilises käsitöös. Enda jaoks teen alati kellaajatabeli, (1.2.1 AJAKAVA) et ennetada aja raiskamise hetki. Vaatan üle koolitusmaterjalid, mida kasutada või teen uue õppematerjali, uued lõiked, uued skeemid. Juhul kui käsitöö õpetamise ainus eesmärk on valmiv ese, siis tavaliselt ei ole tellijal õpiväljundeid ega koolitusprogrammi. Teen seda enda jaoks, et pilt oleks selgem. Kui tegu on alusharidusliku dokumentatsiooni põhimõtete ja mõistmise õpetamisega, siis olen väga konkreetne ja teen detailse koolitusprogrammi. (1.2.1 KOOLITUSPROGRAMM) Koolituse toimumise kellaajad valin vastavalt asutuse töökorraldusele, juhul kui on sisekoolituse tellimus. Kui mind on koolitama kutsutud näiteks mahukama õppekava ühe mooduli läbiviimiseks, siis lähtun õppekava üldeesmärkidest ja mooduli õpiväljunditest.
------------------------	--

Viide tõendusmaterjalile	(Tõendusmaterjalide esitamine) 1.2.1 – ajakava
--------------------------	---

1.3 Valmistab ette konkreetse koolituse sisu ja valib metoodika, lähtudes koolitusprogrammis/õppekavas fikseeritud õpiväljunditest ja varasemast tagasisidest.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Vastavalt sihtgrupile valin koolituse metoodika, mis sobib kõige paremini planeeritud õpiväljundite saavutamiseks kõikidele õppijatele. Mõne töövõtte omandamiseks on mitu võimalust. Täiskasvanud õppijale sobivad rohkem meetodid, kus nad saavad jagada oma kogemusi, olla kaasatud, seetõttu kasutan rohkem arutluse meetodit. Kasutan sageli pabertahvlile joonistamist, mis võimaldab õppijatel visuaalselt infot talletada. Pean ennast kontrollima, et ma ei ütleks vastuseid ette, sest vahel on raske oodata õppija jõudmist tulemuseni. Grupis on sageli käsitööd tegemas erineva tasemega ja kogemusega inimesi, seetõttu lähenen õppijatele individuaalselt. Pean end kontrollima, et ma ei pühenduks algaja ja kogemuseeta inimestele kogu aega, vaid et mind jätkuks ka edasijõudnutele. Vahel toetavad kogemustega tegijad ka nende kõrvale istuma sattunud algajaid.</p> <p>Pedagoogiliste sisuga koolitused on sedavõrd lihtsamad, et osalejatel on hariduslikult ühine sõnavara ja baasteadmised, kuid siiski olen valmis alati mõisteid selgitama. Lähtun sihtgrupist.</p> <p>Koolitust ette valmistades kontrollin tehnika ja meetodite omavahelist sobivust. Käsitöö koolitustel katan eelnevalt lauad katematerjalidega, jaotan tööks vajalikud töövahendid ja materjalid. Värvide valik on enamasti inimese valik ja selleks, et ta otsustada suudaks räägin ka värvide tähendusest rahvatraditsioonis. Materjalide valikuks ja värvisobivuse kombineerimiseks planeerin aega varuga. Iga koolituse lõpus hindan enese jaoks õnnestumisi ja mõtlen neid kohti, kus tundsin ennast ise koolituse jooksul ebakindlalt või ei tulnud toime kõikide kaasamisega. Küsin tagasisidet, kuid kauni eseme valmissaamise emotsioonid on alati positiivsed, paraku ei aita pelgalt emotsioon mul paremaks koolitajaks saada, pigem tõstab minu enesekindlust. Arenen koolitajana sügavamas eneseanalüüs.</p>
Viide tõendusmaterjalile	<p>(Tõendusmaterjalide esitamine)</p> <p>1.3.1 – Koolituse sisu</p> <p>1.3.2 – planeeritud metoodika</p>
1.4 Koostab ja/või kohandab õppematerjale, lähtudes õppekavast ja või koolitusprogrammist, teema käsitlemise loogikast ning õppekeskkonna võimalustest. Viitab korrektselt allikatele, arvestades autoriõigusi.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Koolituse läbiviimiseks vajalikud materjalid koostan enamasti ise, vahel teen seda koos kolleegiga. Materjalideks on töölehed, infolehed, lühikonspektid ja ka PowerPointis esitlused. Käsitöö koolitustel kasutan peamiselt mustriplehti ning lõiked, mis kõik ei ole minu tehtud. Piirkondlikud rahvuslikud mustrid pärinevad ERMI kogudest või käsitöö raamatutest, millele viitan.</p> <p>Õppematerjali koostan võimalikult kompaktsena. Huvi hoidmiseks ei kasuta ma kunagi pikki tekste, nende jaoks ei ole inimestel tavaliselt lugemise püsivust. Pildid ja tööskemid peavad olema väga selged ning sümbolid selgitatud, et õppijal oleks mustreid lihtne lugeda.</p> <p>Kogu tekst peab olema arusaadav ning üheselt mõistetav. Viitan korrektselt allikatele. Kasutan palju illustreerivaid pilte, fotosid, skeeme ja jooniseid. Õppevideo on minu arvates hea vaheldus teema tutvustamiseks. Kihelkonna naine paneb riidesse - YouTube Jälgin, et kogu koolitusel kasutatav sõnavara oleks keeleliselt korrektne, kuigi jah, pean tõdema, et saarlase saare nali ja murre kipub vahel sisse tulema.</p>
Viide	1.4.1 – lapitehnika õmbluslaud

tõendusmaterjalile	1.4.2 – korras töölaud 1.4.3 – Kihelkonna valminud kampsunid 1.4.4 – vardakott 1.4.5 – Jämaja põll
<h2>2. Õppeprotsessi läbiviimine</h2>	
<h3>2.1 Selgitab õppijatele õppekavas ja/või koolitusprogrammis seatud õppe eesmärgid.</h3>	
Kompetentsi tõendamine	<p>Arvan, et õppeprotsessi juures on kõige tähtsam saavutada õppeprogrammis/õppekavas seatud eesmärk, samuti eesmärgiga määratletud õpiväljundid. Selgitan kohe koolituse alguses õppijatele, millised on õpiväljundid ja milliste meetoditega koolituseprotsessis eesmärgini jõuame.</p> <p>Osapoolte teadlikkus eesmärkidest ja protsessi käigust aitab hoida teemat fookuses. Täiskasvanud õppijad eesmärgistavad tavaliselt oma õpivajaduse ise, on vajalik teada ka nende ootusi. Koolituse sissejuhatavas osas püüan õppijate ootused sobitada õpiväljunditega.</p> <p>Tellijal ja õppijal võib eesmärk olla erinev. Dokumentatsiooni täitmise, vormistamise või koostamise koolitused on pingelised. Näiteks inimene on oma loomult mugav ja jätab täitmata dokumente, teadmata, et need võivad teda keerulises olukorras kaitsta. Et motiveerida õppijat, tuleb leida need eesmärgid, mis on õppijal koolitusele tulles ning siduda need tellija poolt seatud eesmärkidega.</p> <p>Käsitöö õppegruppides on tihti erivajadustega õppijaid, neile lähenen individuaalselt, jagan selgitusi neile arusaadaval tasemel. Näiteks mul on olnud kurt õppija, mitmetel eakatel õppijatel on nägemispuue ja puuduvad õiged prillid. Ma arvestan osalejate võimalikku füüsilise piiratusega, kuid õppekavast/õppeprogrammist tulenevad ja eesmärgid täidan.</p>
Viide tõendusmaterjalile	
<h3>2.2 Tagab õppe läbiviimiseks sobiva füüsilise keskkonna.</h3>	
Kompetentsi tõendamine	<p>Õpikeskkonna turvalisus, valgus, soojus, õhutatus muudab olemise ja õppimise mugavaks, mis tagab kiirema sulandumise ja parema keskendumise õpitavale. Mulle meeldib õpetada avaras ja veidi ülevalgustatud ruumis. Näiteks mustale alusriidele hämaras muhu tikandit tehes võib silmi rikkuda. Kajaga ruumis on väga raske koolitada, kuid vahel ei ole võimalust teise Eestimaa otsa sõita ruumiga eelnevalt tutvuma. Tuleb kohaneda. Kohanemiskeskused on mul koolitusruumis, mis on läbikäidav, samuti on õppijatele selline ruumipaigutus ebasobiv ja juhib tähelepanu kõrvale.</p> <p>Grupitööde läbiviimiseks peab olema võimalik laudu ja toole ümber paigutada. Muidugi on oluline kaasaegse tehnika olemasolu ruumis – internetiühendus, võimalus esitlusmaterjali seinale või televiisorisse näidata. Mulle isiklikult televiisorisse kuvamine ei sobi, liiga väike pilt või tekst, eelistan siis paluda, et osalejal on oma arvuti kaasas.</p> <p>Pabertahvlile joonistan skeemid ja mustrid. Oluline on ruumi temperatuur ja õhutamise võimalus ja et õpperuum oleks puhas ja disainilt (värvilahendus, seinad üledekoreeritud) ei segaks õppetööd.</p>

	<p>Lisaks aitab hea vaimne-intellektuaalne õpikeskkond õppijal paremini teadmisi omandada.</p> <p>Lisan pildi minu õpitoast väljas, kus tegevust häiris pidev sagimine ja ilm.</p>
Viide tõendus- materjalile	<p>2.2.1 – Õueruumi õpikeskkonda häirib sagimine</p> <p>2.2.2 – Tänu kiri, õppematerjalide loomise ja täienduskoolituse läbiviimise eest</p>
2.3 Viib läbi õppeprotsessi, lähtudes õppekavast ja/või koolitusprogrammist.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Olen eelnevalt läbi mõelnud, millised tegevused ja millises järjekorras aitavad hoida tähelepanu erksa ning motivatsiooni kõrge. Planeerin vahelduvaid meetodeid. Arvestan õppijate vajadustega nähes nende kimbatust või tähelepanu hajumist. Olen toeks kogu õppeprotsessi kestel.</p> <p>Nähes, et mingi meetod ei toimi, valin sujuvalt teise, mis on enamasti rohkem osalejaid kaasav (kaasamisoskuste parendamiseks läbisin mõned koolitused vt. tõendusmaterjale). Loon õppimiseks arutleva, kaasamõtleva ja arvamusterohke keskkonna.</p> <p>Elevust tekitavad grupitööd innustavad õppijatel materjalist aru saada. Kõik mis seondub õppija kogemusega, on võimalik viia diskussiooni tasemele ja sinna pikkida sisse õpitava materjali käsitlemist. Õhutan küsimusi küsima ja seda isegi siis, kui mul endal ei olegi vastuseid (näiteks pandeemia aja töökorralduse muudatuste tehnilistest lahendustest, õiguspädevusest jne). Hoian kiivalt kinni õpiväljundite saavutamise vajadusest ja õppeprogrammi sisust. Kuigi jah, olen korra ka kogenud, et tellitud koolituse tellija sõnastas oma ootused, kuid grupil olid hoopis teised vajadused. Püüdsin täita koolitusprogrammi, jättes küll ära mõned süvendatud mõtteülesanded, asendasin need konkreetsetele küsimustele vastuste otsimisega.</p>
Viide tõendus- materjalile	<p>2.3.1 – Meeskonna kaasamine</p> <p>2.3.2 – meeskonnatöö lasteaias</p>
2.4 Hindab õpiväljundite saavutamist vastavalt etteantud hindamisjuhendile, annab tagasisidet.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Valin, milliste meetoditega on võimalik õpiväljundid saavutada tuginedes hindamisjuhendile.</p> <p>Õppija toetamiseks motivatsiooni tõstmiseks ja õpiväljundite saavutamiseks reflekteerin jooksvalt. Soovin märgata mahajääjaid õigeaegselt. Hindan iga õppija edasijõudmist tunnustades teda isiklikult. Julgustan küsima ja suhtlema ning tagasisidestama protsessis õpitut.</p> <p>Täiskasvanute koolitamisel kasutan mitmeeristavat hindamist st kas õppija õpitulemus on piisav arvestades hindamisjuhendit. Enamasti ma ei pea andma hinnanguid ega panema hindeid vaid saan tunnustada ja julgustada.</p>
Viide tõendus- materjalile	<p>2.4.1 - Viltimise töötoa tulemused</p> <p>2.4.2 – Viltimise töövahendid</p> <p>2.4.3 – Valminud lapitehnikas vardakotid</p>
3. Õppeprotsessi analüüs ja hindamine	

3.1 Kogub õppijatelt arvamusi õppeprotsessi kohta, kasutades etteantud/olemasolevaid meetodeid.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Õppeprotsessi paremaks juhtimiseks vajan enda analüüsimiseks regulaarset tagasisidet. Kirjalik, tellija poolt oodatud nn akadeemiline tagasiside, ei ole igakord minu arengut toetav, sest lugedes saan aru, et osalejad kirjutavad, mida ootab ülemus või tellija. Ise tagasisidet küsides (loovad meetodid liivakell, täring jne) iga konkreetse teema, ülesande või meetodi kasuteguri kohta saan sisukamat teavet õppeprotsessi kvaliteedi kohta.</p> <p>Järgmisi koolitusi ettevalmistades on hea meenutada, millistele meetodile oli tagasiside tagasihoidlik või see ei sobinud mõnele osalejale. Õppeprotsessi jooksul on tähtis märgata iga osaleja jõudlust. Koolituspäeva lõpuring on vabamas vormis tagasisidestamine. Enamasti küsin, mis kõige enam kõnetas, millise teadmise võtad kohe kasutusele või paned nn riulisse oma aega ootama. Küsimus: mida täna õppisid?- ei ole vahel käsitöö tegijale kohane. Kes õppis värvivaliku tegemise põhimõtteid, kes elementaarseid nõelaga töötamise oskusi. Kohane on, mis tänase koolituse juures oli sinu jaoks uus ja huvitav, mis pingutust nõudev või mille üle oled uhke. Tagasisidest järeldan, millise oskuse õpetamisele järgmine kord rohkem tähelepanu pöörata. Jutupliiats, täring, pall, liivakell jm lisavahendid aitavad korrigeerida tagasiside pikki lausekonstruktsioone. Kasutan ka värvilisi märkmepabereid, kuhu lasen kirjutada, mis ei meeldinud õppepäeva jooksul ja alles siis seda, millega jäädi rahule. Mõnikord lasen kirjutada kolm uut teadmist, mille täna kaasa võtad, või mis oli see, mida teeksid teisiti. Kollaaži meetod on väga aeganõudev, aga oleme teinud seda erinevat värvi lõngadega, kui inimesed kirjutavad, milline värv talle tänasel koolitusel midagi meenutab või millega seostub.</p>
Viide tõendusmaterjalile	<p>3.1.1 – Tagasiside 3.1.2 – Pikema koolituse tagasiside 3.1.3 – Käsitöökoolituse tagasiside</p>
3.2 Teavitab seotud isikuid õppe tulemustest, kasutades kokkulepitud meetodit ja tuginedes faktidele.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Koolituse tellijale annan tagasisidet vastavalt eelnenud kokkuleppele. Enamasti vastates küsimustele, mida nad on oluliseks pidanud. Lähtun konfidentsiaalsusest ja tuginedes faktidele. Annan koolituse tellijale õppe tulemustest tagasiside tavaliselt samal päeval või hiljemalt järgneval, et info oleks võimalikult värske. Suunan ka tellijat julgustama ja võimaldama osalejatel õpitut koheselt kasutama.</p> <p>Kui kokkulepe on tagasisidestada kogu koolituse protsessi, siis koostan tagasiside ankeetide põhjal kokkuvõtte ning edastan tellijale. Koolitatavatele annan tagasisidet suuliselt koolituse lõpus. Kui tellijaga on kokku lepitud suuline nn ümarlaua kohtumine, siis teen endale eelnevalt märkmed õppeprotsessis toimunud ning ka õppijate arengust, arvamustest, ettepanekutest.</p>
Viide tõendusmaterjalile	<p>3.2.1. Tagasiside küsimustik</p>
4. Professionaalne enesearendamine	
4.1 Kirjeldab enda tegevust õppeprotsessis, seostades oma käitumist õpitulemustega.	

Kompetentsi tõendamine	<p>Olen väga põhjalik inimene ja kõike mida teen planeerin kaua, tavaliselt rohkem kui vaja. Mulle meeldib õppida paberilt. Valmistan õppematerjale ette samuti paberkandjale, kuigi vahel saadan materjalid ette või hiljem ka meilidele või kinnistesse sotsiaalmeedia gruppidesse või vastavalt kokkulepetele jagan google draivis. Paberilt on kergem mustrit jälgida või seadustes järge pidada. Koolituse planeerimise etapis on minu tugevuseks konkreetsete plaanide (õppeprogrammide) koostamine. Õppe läbiviimisel on minu tugevuseks õpetatava materjali hea tundmine. Praktikutele pean oluliseks oskust õpetatavat võimalikult palju õppijate tööga seostada. Täiendama pean ennast erinevate meetodite lõimimisel teemade sujuvaks üleminekuks uuele alateemale. Enamasti leian viise grupi motiveerimiseks, aga ka siin on veel piisavalt arenguruumi. Õppida ei ole kunagi hilja. Iga koolituse läbiviimine on minu jaoks õppimine. Kui mina olen ettevalmistunud ja enesekindel, saavutab grupp paremaid tulemusi. Loenguprotsessis jälgin minu poolt edastatava teabe üheselt mõistetavust esitades kontrollküsimusi. Koolitajana pööran tähelepanu oma kõnetempole. Venekeelse emakeelega õppijatel on raske jälgida eestlasele omast kiiret kõneviisi. Hoian ennast pidevalt kõige uuega kursis, et olla oma teadmisega õppijatest mõne sammu võrra ees. Selleks loen erialast kirjandust, käin infopäevadel ja konverentsidel, kuulan ja vaatan valdkonnaga seotud saateid. Töötades lasteasutuse juhina olen muidugi viimasel ajal vältima hakanud konverentse ja suurüritusi, et hoida oma kollektiivi. Keerulistes olukordades võtan aja maha, et uuesti alustada või mõtlen, kus peaks jätkama. Vastuseisuga tulen toime.</p>
Viide tõendusmaterjalile	4.1.2 SWOT
4.2 Reageerib füüsilisele ja vaimsele üleväsimusele, vähendades oma koormust.	
Kompetentsi tõendamine	<p>Minu stressi tase tõuseb, kui ma ei tea täpselt kuidas tohin, ei tohi toimida. Raskusi ja konflikte ma ei otsi ja keerulisi olukordi püüan lahendada. Tasakaalu saavutamiseks on mul mitmeid meetodeid. Lapsepõlvest on minuga kaasas käsitöö tegemise vajadus ja sellega kaasnev positiivne õnnestumise kogemus. Meeleldi käin <i>Line</i>-tantsu ringis ja ujumas. Pärast ujumist tunnen, et olen puhunud ja valmis pedagoogilistel, akadeemilistel teemadel mõttetööd tegema. Mitmel korral aastas puhkan Saaremaal olles omade keskel ja omas maailmas. Teeme koos endiste klassikaaslastega ja naabritega klubi stiilis käsitöökoolitusi ja minu seal olles olen tavaliselt koolitaja mina ja see mõjub mulle teraapiliselt. Varem oli mul ka 14 aastat oma koer, kuid tema aeg sai täis. Uue jaoks ei jätku nii palju aega põhitöö ja koolituste kõrvalt, kui sooviksin. Viimaste aastate jooksul olen õppinud juhi ülesandeid ja kohustusi delegeerima ja see on võimaldanud mul enda vaimsele tervisele rohkem tähelepanu pöörata. Teen asju, mis mind rahustavad. Naabri kassid saavad ka kindlasti minult pai.</p>
Viide tõendusmaterjalile	<p>4.2.1 – Kolm graatsiat, teeme ise teatrit. 4.2.2 – Kolleegid tegid minu ömmeldud kingitustest üllatusliku näituse</p>
4.3 Käsitleb ennast õppijana, vastutab enda arengu eest.	
Kompetentsi	Minu eneseareng on seotud pedagoogiliste lõputööde lugemisega, mida on võimalik

tõendamine	<p>internetist leida. Lõputööd ja teadustööd on lugemiseks kontsentreeritumad. Raamatute lugemine on jäänud harvemaks, kuna paksud raamatud vähese uue infoga enam ei kõida. Pigem loen raamatuid, mida kolleegid soovivad. Ajaviiteks kuulan ööülikooli loenguid, teadusminuteid, vaatan dokumentaalfilme, kuulan ja vaatan teadussaateid. Loen Õpetjate Lehte ja vahel Imelist Teadust. Käsitöölaseid koolitusi läbin ERMI poolt pakututena ja õpin loomulikult ka vanade kohalike käsitöömeistrite juures. Olen aru saanud, et keegi minu eest ei õpi, seega vastutan ise oma arengu eest. Üsna ennast säästvalt olen ka pidanud õppimises pause. Sarnane paus on ka hetkel, kuna ootan uut alushariduse seadust ja sellele tuginevat koolieelse lasteasutuse seadust. Niipea, kui need avalikustatakse, organiseerin oma piirkonna arutelu, et Jõgevamaa ettepanekud jõuaks haridusministeeriumi lauale riigikogu esimese ja teise lugemise vahel. Sellist tööd olen aastaid organiseerinud. Mind motiveerib enese proovilepanek ja teadmine, et suudan aru saada seadusandluse muudatustest ja parandusettepanekutest. Ise planeerin õppida juurde rahvuslike mustrite sisse peidetud legende (elupuu sümbol, mis värviga ja kuidas need tõekspidamised on tulnud, miks milliseid värve kootakse jne) aga neid tuleb vist individuaalselt veel allesolevate teadjate juures õppida. Haridusasutuse juhina olen pidanud vajalikuks osaleda väärtuspõhise haridusasutuse juhtimise koolitusel. Olen liitunud Facebooki Euroopa täiskasvanuhariduse veebikeskkonnaga EPALE</p>
Viide tõendus- materjalile	<p>4.3.1- Rahvariiete valmistamine 4.3.2 – väärtuspõhine haridusasutuse juhtimine 4.3.3 – muutuste ja muudatuste juhtimine organisatsioonis</p>